

3. Конституція України // Президент України : офіц. інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (дата звернення: 22.11.2018).

Одержано 24.11.2018

УДК 349.9.343.341(477)

Юлія Валеріївна ВОРОБІЙОВА,

курсант 2 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Тетяна Анатоліївна ПАЗИНИЧ,

*доцент кафедри криміналістики та судової експертології
факультету № 1 Харківського національного*

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ВИЯВЛЕННЯ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

На жаль, Україна є країною походження, транзиту та призначення у торгівлі чоловіками, жінками та дітьми. Зростає також проблема внутрішньої торгівлі людьми. Протягом першої половини 2018 р. Національна поліція виявила 186 фактів торгівлі людьми, з яких 108 були сексуальною експлуатацією, повідомив начальник Департаменту боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми.

Поняття «торгівля людьми» охоплює широке коло соціальних явищ. Предметом торгівлі може бути будь-яка особа незалежно від статі та віку: чоловіки – з метою експлуатації в праці, діти – з метою використання у жебрацтві, жінки – для сексуального рабства, будь-які особи – для вилучення і трансплантації органів.

Торгівля людьми означає здійснення з метою експлуатації вербування, перевезення, передачі, приховування або одержання людей шляхом погрози силою, її застосування або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою, вразливістю положення або шляхом підкупу у вигляді платежів або вигод, для отримання згоди

особи, що контролює іншу особу. (Протокол про попередження та припинення торгівлі людьми, особливо жінками й дітьми, і покарання за неї, котрий доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності).

З приведених вище визначень випливає, що торгівля людьми – це сукупність таких ознак: вербування, перевезення, передача, продаж, усиновлення (удочеріння) у комерційних цілях, використання в порнобізнесі, використання у військових конфліктах, залучення до злочинної діяльності, трансплантація чи насильницьке донорство, примус до заняття проституцією, рабство і ситуації, подібні до рабства, примусова праця, залучення в боргову кабалу, використання шантажу, погроз, насильства.

Проблема торгівлі людьми – одного з найнегативніших явищ сучасного суспільства – уперше була піднята правозахисниками на початку XX століття. У той час особлива увага приділялася жінкам з Великобританії, яких змушували до проституції в країнах континентальної Європи. Так з'явився термін «біле рабство», який пізніше поширився на загальне поняття торгівлі людьми.

З тих пір феномен торгівлі людьми піддається постійному аналізу і є предметом багатьох суперечок і дискусій.

Як свідчить історія, проблема торгівлі людьми має глибоке коріння і суспільство на різних етапах свого розвитку по-різному ставилось до неї. Але лише на початку XX століття розпочинається міждержавна робота, в рамках якої, світове співтовариство розглядає торгівлю людьми як проблему боротьби із злочинністю.

Економічні проблеми, незадовільний стан ринку праці, значний рівень безробіття і низький рівень життя населення спонукають громадян України шукати роботу за кордоном. Легально щорічно працевлаштовується за кордоном 50–60 тисяч осіб. Але нині майже 4 млн громадян України працюють за кордоном нелегально. Більшість виїжджають за туристичними чи приватними візами, працюють без необхідних документів, дозволів та контрактів, а це робить їх безправними, і стає причиною потрапляння в тенета торгівців людьми. Тому завданням правоохоронців є боротьба з цим явищем, підтримка і захист українських громадян.

Ефективність протидії торгівлі людьми залежить від ефективності взаємодії різних суб'єктів, установ і організацій,

які впливають на усунення чинників, що сприяють цьому явищу. Зусилля цих суб'єктів повинні доповнюватись та здійснюватись у чіткій координованості дій. До таких суб'єктів належать органи публічної адміністрації всіх рівнів, громадські та міжнародні організації, громадянське суспільство. Проте суб'єктами протидії торгівлі людьми виступають також й уповноважені органи виконавчої влади, наділені правом застосування заходів адміністративного примусу.

Це – суб'єкти поліцейської діяльності. До них, насамперед, відносяться оперативні підрозділи МВС України, уповноважені здійснювати оперативно-розшукові заходи у сфері протидії торгівлі людьми. В системі МВС України функціонували спеціалізовані підрозділи у складі Департаменту боротьби з кіберзлочинністю і торгівлею людьми МВС України. Проте, на їх базі виділено Управління боротьби з кіберзлочинністю МВС України з передачею відповідних повноважень іншим оперативним підрозділам. В системі МВС України відповідні повноваження щодо протидії правопорушенням, пов'язаним з торгівлею людьми має також служба дільничних інспекторів поліції. Зокрема, до завдань служби слід віднести виявлення та усунення причин та умов, що призводять до торгівлі людьми, індивідуально-профілактичну роботу з відповідними категоріями осіб, роз'яснювальну роботу з населенням (індивідуальну, під час поквартирного та подвірного обходу, через засоби масової інформації та на зустрічах з колективами), участь у розкритті зазначених злочинів на адміністративній дільниці, надання допомоги жертвам злочинів, у тому числі для уникнення повторної віктимізації тощо. В системі МВС України слід відзначити наявність відповідних повноважень підрозділів Державної автомобільної інспекції (наприклад, щодо виявлення фактів використання транспортних засобів для перевезення жертв злочину) та Державної служби боротьби з економічною злочинністю (наприклад, щодо виявлення фактів здійснення підприємницької діяльності з працевлаштування за кордоном без необхідної ліцензії і т. ін.). Суб'єктом поліцейської діяльності у зазначеній сфері виступає також Державна міграційна служба України, яка здійснює повноваження щодо протидії правопорушенням, пов'язаним з піддробкою паспортів, піддробкою проїзних документів, незаконним вилаученням паспортів, порушенням правил перебування або працевлаштування в

Україні тощо. Поза системою МВС України суб'єктом поліцейської діяльності у сфері протидії торгівлі людьми виступають Державна прикордонна служба України, що виявляє факти незаконного перетинання державного кордону та Служба безпеки України, оскільки до її завдань входить попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти організованої злочинної діяльності у сфері управління і економіки та інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України.

На першому місці серед причин, які вимушують до виїзду за кордон, є складний економічний стан, практична неможливість отримати гідну роботу в Україні. Вони погоджуються на роботу, яка не відповідає рівню їх освіти і кваліфікації. За даними ООН, щорічно близько 4 мільйонів чоловік відправляються за кордон на заробітки.

Дослідження, які проводилися в Україні Міжнародною організацією по міграції, показали, що виїжджають в основному жінки 15–29 років з середньою неповною освітою або професійною освітою, в основному з невеликих міст України. Хоча відомі випадки і про неповнолітніх, і навіть 50-річних.

Існує три шляхи повернення з рабства: подзвонити додому, в посольство або консульство, в поліцію, або в організацію «Ла Жнива»

У 1997 році на території України був створений Міжнародний правозахисний центр «Ла Страда», в перекладі з італійського – «дорога». Ця організація допомагає повернутися на батьківщину тим, хто потрапив в біду. З 1 листопада 2002 року Міжнародний центр «Ла Страда – Україна» упровадив загальнонаціональну «гарячу лінію» в цілях запобігання торгівлі людьми. Всі, хто по яких-небудь причинах їде за кордон, може отримати достовірну інформацію кваліфікованих фахівців по телефону 0-800-500-22-50. Всі дзвінки по Україні безкоштовні.

Поради правоохоронців тим, хто виїжджає за кордон

1. Нікому не довіряйте Ваш паспорт. Документи, які засвідчують Вашу особу, завжди повинні знаходитися тільки у Вас.

2. Якщо Ви збираєтеся працювати або вчитися, поклопочіться, щоб Ваш контракт був написаний зрозумілою Вам мовою, а також, щоб умови, місце і час Вашої майбутньої роботи були чітко позначені.

3. Залиште удома або своїм друзям, близьким детальну інформацію про своє перебування за кордоном з адресою і контактними телефонами, а також – копію свого паспорта і контракту.

4. Не забудьте з'ясувати номери телефонів українських посольств і консульських представників за кордоном.

5. Не забувайте, що знання хоч би елементарних слів іноземної мови значно полегшує Ваше перебування за кордоном і допоможе в скрутну хвилину.

Одержано 24.11.2018

UDC 343.431

Diana Oleksandrivna HATS,

*second-year student of the educational and scientific institute No. 2
of the National Academy of Internal Affairs*

Scientific adviser:

Serhii Mykolaiovych RADZIVON,

*head of educational process division
of the educational and scientific institute No. 2
of the National Academy of Internal Affairs,
PhD in Law, docent*

Foreign language scientific adviser:

Vira Andriivna Mohylevska,

*lecturer of foreign languages department
of the National Academy of Internal Affairs*

FOREIGN EXPERIENCE IN COMBATING CRIME: HUMAN TRAFFICKING IN ROMANIA¹

Romania is a sovereign state located in Southeastern Europe. It is a developing country and one of the poorest in the European Union, ranking 50th in the Human Development Index. What about statistics, well, in Romania is low level of crime and high level of safety, even in big cities, such as

¹ **Діана Олександрівна ГАЦЬ**, студент 2 курсу навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ.
Міжнародний досвід боротьби зі злочинністю: торгівля людьми в Румунії.